

TÄNA LEHES

Vallavolikogus

Meeldetuletus maakasutajatele-
maksumaksjatele

Detailplaneeringu kruntide
erastamisest

September naisseltsis

Kodutütred ja noorkotkad alustasid
uut kooliaastat

14. september – liikuspäev
lasteaias

Mihkclipäev "Pääsusilmas"

Kärkse-Kärdu sünnipäev

Oktoobrimõtteid

Sügis on punaste pihlakate aeg

Ilus oled, Isamaa!

Puhja kiige rõõmud ja mured

Koolilõuna tapab riigi

Elatustalude kohanemise toetus

Investeering töötajaisse koolitoetuse
abiga

Ettevõtluse alused ja äriplaani õpe

Mis juhtus Võrtsjärve
konstaablipiirkonnas

Õnnitleme

Proviisor teatab

Teade käsitööhuvilistele

Puhja Maanaiste Seltsi teated

Seltsimaja annab teada

25.- 31. oktoobril Tartus Noorte
Kunstide Festival MIDAGI MUUD

Turbabriketi tellimine tel. 7451 239

Reet Lepik – aasta õpetaja 2004

Heiki Rokka, Puhja Gümnaasiumi nimel

Tartu maakonda esindas AASTA ÕPETAJA 2004 üleriigilisel kokkutulekul 02.oktoobril Puhja Gümnaasiumi direktori asetäitja õppe- ja kasvatusalal ning eesti keele ja kirjanduse õpetaja Reet Lepik. Kokkutulekule oli kutsutud 30 pedagoogi üle Eesti.

Reet Lepik asus Puhja Gümnaasiumi tööle 1.septembril 1978 klassi- ja koolivälise töö organisatoori ametikohale. Alates 1991. aastast töötab ta direktori asetäitjana õppe-kasvatustöö alal ning jätkab tööd ka eesti keele ja kirjanduse õpetajana. Reet Lepik omab õpetaja-metoodiku ametijärku.

Reet Lepiku kreedoks on Ülo Vooglaiu mõte, et õpetaja peab olema tark, iseseisev, vaba, tähelepanelik, südamlilik, sõbralik, ala- ja üleväärsuskompleksita inimene, kes tahab ja suudab olla ise subjekt ja tunnustab teist subjektina. Maakoolis on õpetaja töö eriti teravalt üldsuse pilgu all, seega peab õpetaja ja kooli maine olema kõikide südameasi, tähtis on õpetaja isiklik eeskuju, õpetaja kui "maa sool".

Reet on teotahteline ja algatusvõimeline, talle on omased vastutustunne, kohusetunne, töökus ja korrektsus. Inimesena on Reet optimistlik ja huumorimeelne. Ta on lapsesõbralik õpetaja, tema õpilastel on sõnaõigus töökorralduses, ta julgustab neid oma arvamusi avaldama ja temalt on alati võimalik saada lisaselgitusi.

Reet Lepiku eestvedamisel on toimunud Puhja koolis väga palju meeldejäävaid üritusi ning koolielule olulisi uuendusi. Mäletatakse paljusid Reeda juhendatud suuparaseid näidendeid ja südamlikke aktusi ning tema algatatud traditsioone. Reeda ideena rakendatakse Puhja koolis keraamiliste öökullidega tunnustamissüsteemi. Tema initsiatiivina on saanud alguse 4K-koolide (Puhja, Luunja, Tsirguliina ja Järva-Jaani) koostöö. Reeda eestvedamisel on aastaid ilmunud kooli ajaleht Pupujuku ja veerandite infoleht Koolikaja. Tema rohkete artiklite kaudu on koolielust ülevaate saanud nii Puhja valla lehe kui ka Õpetajate Lehe lugejad.

Töötades Puhja Gümnaasiumi direktori asetäitjana õppe- ja kasvatustöö alal, on Reet Lepik suutnud ellu rakendada mitmeid tegevusi kooli hariduselu juhtimise ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnas, mis detsembris 2003 toimunud riikliku järelevalve töөрühmalt sai väga kõrge hinnangu. Paljusid tegevusi peeti vajalikuks tutvustada kolleegidele nii maakonna kui vabariigi tasandil.

Oleme rõõmsad ja uhked, et meil on selline kolleeg nagu Reet Lepik!
Südamlikud õnnesoovid tunnustuse puhul!

Reet Lepik. Foto Heiki Rokka

Vallavolikogus

Viive Paltseri, vallasekretär

Peale suvepuhkusi alustas jälle tööd Puhja Vallavolikogu. Esimene puhkustejärgne istung algas mõneti pidulikult. Volikogu esimees Heiki Rokka ja vallavanem Vahur Jaakma õnnitlesid edukaid üliõpilasi, kes pälvisid volikogu ja vallavalitsuse aukirja ja preemia 2004.aasta õpitulemuste eest. Vastavalt edukamate üliõpilaste toetamise korrale leidsid seekord tunnustamist kõige paremate õpitulemuste eest Viktoria Serikova (toetus viis tuhat krooni) ja edukuselt järgmised Age Laine ja Sander Sepp (toetuste suurused kaks tuhat viissada krooni).

Seejärel alustati istungi päevakorra kinnitamisega. Istungi päevakorrale esitas vallavalitsus ettepaneku, võtta täiendavalt arutamisele detailplaneeringu algatamise küsimus Saare kinnistul Ridaküla külas. Volikogu kinnitas varem väljakuulutatud istungi päevakorra koos täiendusettepanekuga kõigi istungil osalenute poolthäälega.

Juba tavapäraseks kujunenult alustati istungit maaküsimuste arutamisega. Küsimused oli istungile ette valmistanud maanõunik Eda Vihand. Kuna valla üldplaneeringu koostamiseni ja kinnitamiseni kuulub maaüksuste sihtotstarbe määramine volikogu pädevusse, siis võttiski volikogu vastu otsused Vihavu külas Nils Pure poolt erastava Arakahaava katastriüksuse, Poriküla külas Otto Paesalu poolt erastava Tukakese katastriüksuse ja Teilma külas Priit Pöderi poolt erastava Lehise katastriüksuse sihtotstarvete määramise kohta. Vastu võeti ka otsus Mõisanurme külas Sirje Karisele kuuluva Kolmepere tee kinnistu ja Andrus Sepale kuuluva Sepa kinnistu piiride muutmise ja tekkinud uute katastriüksuste sihtotstarvete määramise kohta. Piiride muutmine sai teoks kinnistute omanike eelneva omavahelise kokkuleppe tulemusena.

Järgnevalt arutati Puhja Gümnaasiumi direktor Heiki Rokka taotlust koolilõuna arvestusliku maksumuse muutmiseks. Arutuse tulemusena kinnitati uueks koolilõuna maksumuseks kaheksa krooni senise seitsme krooni asemel.

Täiendavalt päevakorda võetud Ridaküla külas detailplaneeringu alustamise küsimust arutades leidis volikogu, et otsust antud küsimuses ei saa sellel istungil vastu võtta, küsimus ei ole eelnevalt arutusel olnud maakomisjonis ja

puudub nende seisukoht ning elnõu ei ole ka avalikustamise protseduuri läbinud. Taotluse detailplaneeringu algatamiseks Ridaküla külas Saare kinnistul esitas Kaljo Pihokui omaniku Elena Eomoi si soovitatud esindaja. Otsuse projekt jäeti elnõuna ülesse ja tuleb uuesti arutamisele volikogu järgmisel istungil oktoobrikuus.

Muude küsimustena oli arutusel vallavanem Vahur Jaakma ja majandusnõunik Jaan Linnase poolt esitatud informatsioonid järgmistes küsimustes:

AS Tarbuse taotlus volikogult toetuskirja saamiseks Tartu Maavalitsuse poolt korraldatud riigihanke konkursile maakonnaliinidel sõitjateveo (ka õpilasliinide) jätkamiseks. Kuna Riigihangete Amet taolisi toetuskirju täiendavalt arvesse ei võeta, siis jättis volikogu otsuse selles küsimuses vastu võtmata. Samas märgiti, et AS Tarbus, kes on seitsme aasta jooksul maakonda teenindanud, on toime tulnud hästi ning märkimisväärseid häireid sõitjateveol ja õpilasliinidel pole esinenud.

Arutati Tartumaa Omavalitsuste Liidu rahanduskomisjoni ettepanekut tõsta valdadel 2005.aasta liikmemaksu määraks 23.- kroonini elaniku kohta. Maksumääraks tõstmine tähendab 10,5 tuhat krooni lisandumist senisele eelarvele ning seega on vallale jõukohane.

Esitatud informatsiooni kohta tehtud ja teoksil olevast Puhja aleviku detailplaneeringu alal märgiti, et volikogu poolt otsustatud ühe miljonilist laenusummat senini pangas pole vormistatud. Küll tuleb aga lähitulevikus seda teha ja osa rahast kulutada detailplaneeringu puuduste kõrvaldamiseks.

Arutusel oli pr Aire Kaasiku pöördumine vallavalitsuse ja volikogu poole Puhja pargis kiige kasutamise küsimuses. Reageerides pöördumisele, lasi vallavalitsus kiige esialgu lukku panna, kuid kahel korral lõhuti lukk ära., mistõttu näib see olevat asjatu abinõu. Vallavalitsuse ja volikogu liikmete seisukoht oli, et kiike ei saa teisel viisil ja see peab olema avatud kõigile. Küll tuleb aga manitseda lapsevanematel oma lapsi kiike õigesti kasutama ja mitte jätta lapsi järelevalveta. Volikogu soovitas välja töötada kiige kasutamise korra ning paigaldada kiige lähedusse vastav info.

Kui volikogu istung algas pidulikult, siis ka lõppes pidulikult. Volikogu esimees õnnitles suviseid juubilaare – volikogu liikmeid Tiinu Haavandit 60-nda juubeli ja Liilia Nõmmikut 50-nda juubeli puhul ning andis neile volikogu nimel üle lilleõied ja väikesed meened.

Detailplaneeringuala kruntide erastamisest maareformi muutavas ajas

Eda Vihand, maanõunik

Esimesed krundid detailplaneeringu alal Puhja alevikus Puhja-Elva maantee, Pargi ja Hommiku tänava ning Väike-Süti kinnistutega piirneval alal erastati Maareformi seaduse § 22 lõige 4 alusel piiratud enampakkumisel ja selles said osaleda:

- 1) isikud, kellele ei tagastatud erastatava maa asukohajärgse kohaliku omavalitsuse territooriumil maad osaliselt või tervikuna ehk õigusvastaselt võõrandatud maa eest on määratud kompensatsioon.
- 2) isikud, kellele ei tagastatud erastatava maa asukohajärgse kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil asuva kaitseala reservaadis või sihtkaitsevööndis asuvat maad (meil Alam-Pedja looduskaitsealal).
- 3) elamumaad erastatava maa asukohajärgses maakonnas elavad abikaasad, kelle keskmine vanus ei ületa 30 aastat, samuti perekond või üksikisik, kelle kasvatada ja ülal pidada on vähemalt kolm alaealist last.
- 4) elamumaad erastatava maa asukohajärgses maakonnas elav tagastatava eluruumi üürnik, kui üürileping oli sõlmitud enne Aluste jõustumist 1991.aasta 20.juunil.

Kokku on detailplaneeringu alal müüdud viis krunti. Nendest kahel käib ehitustegevus ja nagu ise näha võite on ühes majas varsti soolaleivalisi oodata.

Tuntakse huvi uute kruntide erastamise võimalustest ja selgituseks toon siinjuures väljavõtte seadusest, mis hetkel reguleerib erastamise avalduste esitamist.

Maareformi seaduse rakendussätete § 40 Maa erastamise lõpptähtajad

(1)Avaldusi maa ostueesõigusega erastamiseks võeti vastu 2003. aasta 31. detsembrini, kui seadusest ei tulene varasem tähtaeg. Avaldusi maa erastamiseks ehitise juurde võetakse vastu ka pärast nimetatud kuupäeva, kuid mitte hiljem kui kolm kuud pärast ehitise omandamist vallasasjana.

(2) Avaldusi maa piiratud või avalikul enampakkumisel erastamiseks võeti vastu 2003. aasta 31. detsembrini. Pärast nimetatud kuupäeva võetakse avaldusi maa piiratud enampakkumisel erastamiseks vastu üksnes juhul, kui see esitatakse käesoleva seaduse § 22 lõike 4 punktis 1 või 2 sätestatud maa mittetagastamise otsust tulenevalt ning nimetatud otsus on vastu võetud pärast 2003.aasta 1. oktoobrit.

Sellest järeldub, et maad saavad erastada ainult need, kellele on õigusvastaselt võõrandatud maa kompenseeritud ja selle kohta väljaantud Puhja Vallavalitsuse korraldus.

13.mail 2004.a. tehtud Tartu Maavalitsuse järelepärimisest Maa-ameti peadirektorile Kalev Kangurile saime vastuse, et kui Tartu Maavalitsuse ja Puhja Vallavalitsuse andmetel käsitletavate maaüksuste piiratud enampakkumisel erastamise õigust omavaid isikuid ei leidu, siis palutakse sellest Maa-ametile teatada. Seejärel on võimalik algatada maa riigi omandisse jätmise menetlust ja edaspidine maa müük toimub riigivara seaduses sätestatud korras.

Meie vallas on maareformi seaduse § 22 lõike 4 punktides 1 või 2 vastavaid isikuid ükssteist, kellele on õigusvastaselt võõrandatud maa eest määratud kompensatsioon Puhja Vallavalitsuse korraldusega. Saadame neile informatsiooni erastamisele minevate kruntide asukohta, aadressi ja suurusega.

Kahjuks peab tõdema seadust lugedes, et mitte igaüks, kellele on soovi erastada elamumaad, ei saa seda teha, sest see inimene ei vasta seaduse poolt sätestatud, aga see, kellele see õigus antud on, ei soovi seda teha. Tegelikult ei osteta asja sellepärast, et keegi seda müügiks pakub, vaid sellepärast, et seda vaja on.

Puhja vallavalitsus teeb omalt poolt kõik selleks, et ehitamiseks planeeritud maa jõuaks soovijateni ja oma kodu Puhja rajada soovivad noored saaksid oma unistused täita.

Meeldetuletus maakasutajatele-maksumaksjatele

Eda Vihand, maanõunik

15.oktoober k.a. on üldjuhul aasta viimase ja kolmanda osa maa-maksu tasumise tähtaeg. Nendel, kellele oli muudatusi 2004.a. aasta maksustamisandmetes võib erandina tähtaeg olla hilisem ja see on märgitud maksuteates.

Palun kontrollige Teile Maksu- ja Tolliametist saadetud maksuteadet ja veenduge, et 2004.aasta maa-maks oleks tähtajaliselt tasutud.

Kui seda veel ei ole tehtud eelneva kahe tähtaja 15.04. ja 15.07. puhul, tuleb Teil arvestada asjaoluga, et Maksukorraldusseaduse § 115 lg 1 kohaselt on maksukohustuslane, kes ei ole tasunud maksu seadusega sätestatud tähtpäevaks, kohustatud arvestama ja tasuma tähtpäevaks tasumata summalt intressi maksukorraldusseaduse § 117 lg 1 sätestatud määras 0,06 % päevas. Intressi arvestatakse alates päevast, mis järgneb päevale, mil lal maksu tasumine pidi toimuma kuni tasumise või tasaarveldamise päevani (viimane kaasa arvatud).

2003.aastal oli maksuvõlglaste lubamatult palju, mistõttu jäi laekumata 2003.a arvestuslik maamaks. Paljudel juhtudel oli maksumaksjatel tasumata mitme aasta maamaks ja seoses sellega oli arvestuslik intress suurem kui aastane maamaks. Intressi kustutamiseks või vähendamiseks vallavalitsus Teid aidata ei saa.

Teadmiseks, iga unustatud päev on tasuline.

September naisseltsis

Nelli Uustalu, Puhja Maanaiste Seltsi esinaine

Puhja Maanaiste Seltsile osutus september külaliste vastuvõtu kuuks.

*May Kidd – “terviseks”.
Foto Juhan Pruusapuu*

3. septembril külastas meid Ülemaailmse Maanaiste Assotsiatsiooni Euroopa Regiooni president May Kidd. Esimese poole päevast viibis šotlanna Sääniku talus teraviljajepäeval, seejärel võõrustas teda naisselts. Tutvustasime külalisele meie lasteaeda, kirikut ja turbaraba. Lasteaias võttis külalise vastu juhataja Karita Kirbits ja näitas oma valdusi. Täname Karita Kirbits'at!

Proua May Kidd külastas meie Kiigemäge. Rääkisime talle valla ajaloo ja praegustest tegemistest. Näitasime oma valla kena talu – Triipuse talu. Pererahvas oli lahkesti nõus külalisele oma talu tutvustama. Suur tänu teile selle eest!

Kogu ekskursiooni valmistas ette ja viis läbi Marje Norman, tõlkimisel abistas teda Triin Norman. Triin, ka Sulle selle eest suur tänu!

Hilissuvist kena õhtut nautisime külalisega Pruusapuude koduaias. Proua May on suhtlemisaldis inimene. Tä huvitus meie tegemistest. Omalt poolt tutvustas ta Euroopa regiooni töid ja ettevõtmisi. Valgustas abiprogramme, millega on tegeldud ja kutsus ka meid projektides olema. Järgmisel päeval läksime koos Tartusse Tartu Maanaiste Liitu vastuvõtule.

Norralaste vastuvõtu ettevalmistused algasid päev varem leivatalu meisterdamisega. Meid juhendas pr. Aime

Vilu. Alustasime hommikul kell 12.00 ja lõpp oli õhtul kell 22.00. Plaatidele kerkisid üksteise järel ehitised: talu, ait, veski, laut, küün, saun, kaev jne. Õuele tekkis tiik ja loomaaedik. Talumajad said piirdeks kiviaia. Kõigile meile oli see esmakordne töö. Juhendaja arvates saime hästi hakkama.

14. septembri õhtul kell kuus saabusid 75 Aust-Adgeri ja Holti naisseltsi liiget kohale. Meie hulgas viibisid külalistena ka vallavanem Vahur Jaakma abikaasaga ja volikogu esimees Heiki Rokka abikaasaga. Avasõnad lausus hr. Jaakma. Seejärel esinesid meie lasteaialapsed muusikaõpetaja Triin Palli juhendamisel. Külalistele meeldis meie laste laul. Väikesed laululapsed, aitäh teile!

Meie leivatordi esitlus oli omamoodi rituaalne toiming. Läbiviijaks oli Aime Vilu. Tüdrukutebändi “Four friends” laulu saatel kandsid mulgikuubedes kaheksa meest neljal alusel tordi saali, mis laual tervikuks ühendati. See oli uhke ja muljetavaldav, külalised olid meeldivalt üllatunud.

Peale kehakinnitust esinesid “Four Friends” tüdrukud – Triin Norman, Kadri Kosk, Heleri Arumets ja Kaia Kõörna – huvitava kavaga. Külalised tänasid tüdrukuid püsti seistes – nii väga meeldis neile meie neidude laul. Tüdrukud, täname väga kena esinemise eest!

Saalis oli üleval näitus meie naiste käsitööst ja võimalik oli ka osasid neid osta. Rahule jäid nii ostjad kui ka müüjad.

Peagi oli lahkumine käes. Külalised tänasid toredate õhtu eest ja kutsusid külla Norramaaale. Olime ka ise üritusega rahul, kõik sujus hästi.

Suur tänu seltsi liikmetele! Olite tublid! Aitäh meie abikaasadele, kes meid aitasid!

Täname: pr. Ülle Jaakma – sõnavõtude ja vestluste vahenduse eest inglise keelde, pr. Maie Nisu – tõlke eest saksa keelde, pr. Aime Vilu; pr. Asta Ott, Puhja Seltsimaja, AS Lihameister, OÜ Põltsamaa meierei jt.

Naisselts külalisi vastu võtmas. Paremtalt Ingeborg Hodne ja Nora Skaali Norrast. Foto Üllar Kaasik

Koolitee, koolitee, kõigi teede algus on see...

Selma Luts, Teie klassijuhataja

Nii seisis kutsel, mis tõi ühel päikesepaistelisel augustipäeval Puhja kooli juurde siin 50 aastat tagasi 7. klassi lõpetanud.

“Sina oled Tiiu! Aga Sind ma küll ei tunne! Tere, pinginaaber! Näe, kolm sõbrannat jälle koos!” “g, b, d, k, p, t, s ja h, f ja š” koos kallistustega oli määratud nende eesti keele õpetajale, kes tundis heameelt, et rõhuliite -ki häälikud veel praegugi peas.

Rõõmsaid tervitusi, äratundmisrõõmu ja kallistusi jätkus terveks tunniks.

Kui ühispilt tehtud, kutsus koolikella helin klassijuhataja käes mälestusminutitele Puhja kalmistule, kus puhkavad tollased direktorid Ella Haagivang ja August Luts, matemaatika-, laulmis- ja füüsikaõpetaja August Haagivang, algklasside õpetaja ja toredate näidendite lavastaja Hilja Laas, väga täpne arveametnik Ella Pikson ja klassikaaslased Jaan, Märt, Enno ja Peeter. Mälestasime Toonela teedele lahkunuid ja lugesime luuletusi. Nelgiõied ja põlevad küünlad jäid haudadele meenutama meie külaskäiku. Kalmistumaja ette jäi põlev küünal ja lilleõis Viivi, Mihkli, Heino, Jüri ja Villu mälestuseks – nende viimne puhkepaik pole Puhjas.

Klassijuhatajatund jätkus puhkepausiga klassijuhataja koduaias. Aitäh ilusate ridade eest minu külalisteraamatus. Ja aitäh ütleb teile ka kasvus juba pikkust võttev rododendron.

Ja kellahelin kuulutas uue tunniosa sisse. Astusime koolimajja, kus uudistamist teie poolt oli palju: kadunud oli esimese korruse koridorist suur kappkell, mille juures nii mõnigi oli oma “kahetsusväärsete” tegude üle järele mõelnud. Ka polnud traatustega riidehoide, Paula-tädi alati korras kööki, söögituba, klassiruumi...

Kena peolaud aga ootas kooli aulas. Peeti kõnesid ja meenutati möödunut, silmitseti rohkem kui 50 aastat vanu fotosid. Seejärel mindi uudistama uut koolihoonet, mis paljudele täiesti tundmatu.

IV korruse eesti keele kabinetis jätkus klassijuhatajatund, kus koolidirektori härra H. Rokka saadetud tervitussõnad ja kooli tutvustav raamat ning voldik tänulikult vastu võeti.

Seejärel oli aeg tunnikontrolli käes 50. aasta jooksul kogutud teadmiste, saavutuste ja elutarkuse kohta. Kui tu-

Taas me kohtusime. Foto Eva Kraav

lemused ette kanti, selgus, et kõik said kõrgeima hinde. Sellise hinde pani neile nende ELU.

Elevust valmistas kokkutuleku teemal kirjutatud luuletus. Leidsime, et nii mõnestki oleks võinud luuletaja saada. Kui uuesti peolauas oldi, tuli ettekandmisele “Üks aastatagune koolimälestus”. Oi, mis kõik ajaloo hämarusest välja koorus! Lõbusat elevust oli palju, aga jäägu see unusteliniikuga teiste jaoks kaetuks!

Ja seda me ka ei teadnud, et Verner on selline tubli laulumees, kelle hääli mitmes Tartu kooris kõlanud. Tema eestvõtmisel said kümned laulud valla päästetud.

Mingil ajahetkel märkasime, et kellal oli nagu kiirem käik sees ja juba ta näitas järgmise päeva esimesi tunde.

“Me sõprusring on tilluke, kuid ta on armas minule” kõlas vanas, nendele inimestele nii väga armsas koolisaalis.

Viive Paltseri ja Aadu Püvi organiseerimistöö oli vilja kandnud: 50 aastat oleks nagu vahepeal kuhugi hajunud. Kõik tundsid end koolipoistena-tüdrukutena, kui neile lõputunnistused samas saalis kätte anti:

Siis lapsepõlv sai otsa.

Kuid ta on alles,

kui mõtled, meenutad ja vaed,

siis leiad taas, et üle kõige

jääb ikka armsaks kooliaeg.

Elage hästi, mu poisid-tüdrukud! Kohtumiseni!

Kodutütred ja noorkotkad alustasid võidukalt uut kooliaastat

Ülle Närska, matkamängu korraldaja

Vabariiklikud kodutütarde meditsiinivõistlused

25.septembril 2004 toimusid Jõgevamaal Utsalis kodutütarde vabariiklikud meditsiinivõistlused. Igast ringkonnast pääsesid võistlustele ringkonna parimad esmaabiandjad. Kuna jäime Kodutütarde kevadlaagris Lähte rühmaga esimest-teist kohta jagama, siis valiti meid Tartu ringkonda esindama. Meie: Kati Salo, Piret Lobrev, Tave Karv ja Keiju Põldsepp. Tulemata jäid Saaremaa ja Sakala ringkonna esindajad.

Võistlusel oli 13 kontrollpunkti, kus kodutütred pidid näitama oma esmaabialaseid oskusi: rästiku hammustus, põletushaav, autoõnnetus, erinevad luumurrud, elustamine, testid ja aja peale sidemerulli lahti ja kokku rullimine – meie olime kõige kiiremad.

Kõige raskemaks osutus operatsiooniks vajalike asjade äratundmine, kõige kergemaks aga ninaverejooks ja testivormis haiguste kokkuviimine ravimite nimedega.

I koht Tallinn

II koht Tartu

III koht Järvamaa

Autasuks saime dekoratiivsed klaaskujud, šokolaadid, diplomid ja esmaabialased brošüürid.

Loodame siiralt, et selliste ürituste korraldamine jätkub ka tulevikus. Saavutatud teine koht on hea stiimul edaspidiseks tegevuseks. Oleme õnnelikud ja täname KT Tartu ringkonna juhatust võimaluse eest osaleda meditsiinivõistlustel.

Piret Lobrev

Keiju Põldsepp

Kati Salo

Esmaabivõistluste II koht, fotolt puudub Tave Karv

Puhja kodutütarde laager

Marit ja Mariliis õhupüssiga kätt harjutamas

Jane ja Margit grupitööd esitlemas

10.-11.september 2004 toimus Puhja kodutütarde rühmalaager Valgamaal Laugi Külalistemaja territooriumil. Laagripaigaks oli seega taarausuliste keskhiis, väga hea auring, looduslik paik. Osales 53 Puhja, 12 Tartu Kommertsgümnaasiumi kodutütart ja 5 noorkotkast. Kahe päeva jooksul õpiti ja harjutati kodutütarde järgukatseteks: harjutati õhupüssist laskmist, õpiti ravimtaimi ja toiduvalmistamist välikatlas, sölmli ja seoseid, elupäästva esmaabi andmist. Tüdrukud valmistasid nahajäätmetest ehteid ja vöökotte. Öhtul toimus isetegevusõhtu teemal Prükkar ja ärinaine/mees. Vahva esinemiskava oli õp. Marika Reikol, kes oli kaasas õpilaste saatjana.

Järgmisel päeval toimusid mõttetalgud, kus arutasime kodutütarde ja noorkotkaste organisatsiooni arengut, tugevaid ja nõrku külgi ning võimalusi tegevuse mitmekesistamiseks. Gümnaasiumi kodutütred on salga- ja rühmajuhtideks noorematele ning tegevust noorematega alustatakse õppeaasta teisest veerandist.

Täname Puhja vallavalitsust ja KL Tartu malevat rahaliste

toetuste eest.

Kooli kodutütarde ja noorkotkaste organisatsioonis on 65 kodutütart ja 15 noorkotkast

Kavilda matkamäng 2004

2.oktoobril toimus taas traditsiooniline Kavilda matkamäng, mis oli arvult kaheksas. Osales 35 võistkonda Tartust, Elvast, Lähelt, Sillaotsalt, Kongutast, Kõrvekülast, Räpinast ja Puhjast. Külalistena olid matkarajal Narva Skaudiklubi skaudid. Võistlusrada oli 25 km. Stardipauk matkaks anti hommikul kell 9.00 Metsalaane külast. Matkalistel tuli läbida kaheksa kontrollpunkti: esmaabi andmine rästikuhammustuse puhul; kaardi kokkuviiimine maastikuga; taimede tundmine; kaardikoopia puzzle; „ämblikuvõrgust“ läbipugemine; jõe ületamine köie abil ja päästerõnga vise. Kõige rohkem meeldis osalejatele „ämblikuvõrk“ ja jõe kohal turnimine. Rajal liikus trassikohtunik, kes andis miinuspunkte liikluseeskirjade rikkujatele. Matka keskpäigas anti süüa: maitsev seljanka ja moosipallid ning tee. Võistlejad matkasid maastikukaardi ja legendi abil. Legendile märgiti kontrollpunktides kogutud punktid. Võistlusarvestuses osales 32 võistkonda st kõik need, kes olid vanuses 10-14.

Tulemused:

I-II koht: Puhja võistkond Tedretähnike ja Lähete võistkond Eagle Two

Meie kangelased olid: **Maria Luts**, **Elis Uiboupin** ja **Katrina Sepp**

III koht: Puhja võistkond Scoutspataljon koosseisus: **Mait Tamm**, **Anton Stvolov**, **Nikolai Konovalov** ja **Märt Järv**.

Ka Kodanikukaitse Seltsi rändauhind tuli taas üle mitme aasta Puhja. Selle omanikeks said võistkond V.I.P Agendid liikmed Jana Halvita, Kadi Laas ja Kristiina Rõndina.

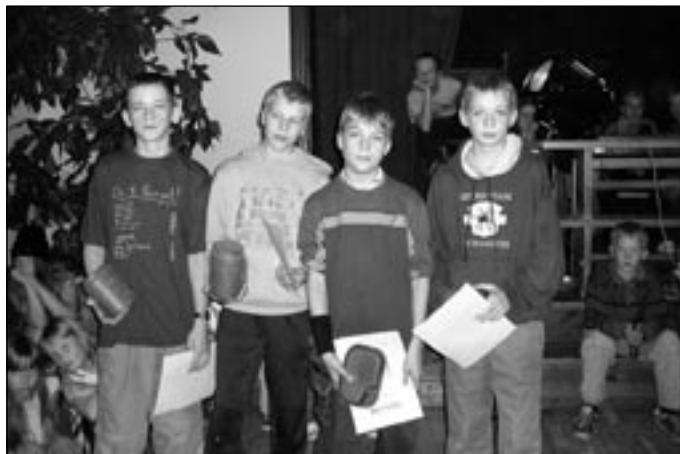
Kõik osalenud võistlejad olid tublid ning jaksasid veel hilisööni tantsusaalis jalga keerutada. Täname kooli kokatädisid ja kooli osutatud abi eest! Matkamängu õnnestumist toetasid rahaliselt Eesti Haigekassa (Kodanikukaitse Seltsi projekt Oska ja julge) ning Kaitseliidu Tartu Malev. Järgmisel aastal toimub Kavilda matkamäng üle-eestilise mänguna ja rajale on oodata üle 60 võistkonna.

Köisteel üle jõe

I-II koha võistlejad. Fotolt puudub Katrina Sepp

III koha saavutanud

Kodanikukaitse Seltsi eriauhind Seosed. Fotod Ülle Närska

Kaardi kokkuviiimine maastikuga. Fotol Kea Karja võistkond

14. september – liikluspäev lasteaias

fotoportaaž

Liikluspäeval tutvustas lastele politseitööd konstaabel Alik Säde

Karl Andreas Kreutzberg, Brita Lota Virolainen, Keili Jaasi

Kõik soovijad said sõita politseiautodega

Iga laps sai Lövi Leo kleepsu ja kommi. Fotod Triin Pall

Mihklipäev "Päsusilmas"

Helle Silmere, lasteaiapäetaja

"Päsusilmas" on pikaajaline traditsioon tähistada mihklipäeva. Laste jaoks on see oodatud päev, sest vaheldumisi üle aasta korraldame näituse aia- ja metsaandidest või toimub mihklilaat.

Selle aasta mihklipäeval, 29.septembril, toimus meil mihklilaat. Laadakaupa tegid lapsed õpetajate juhendamisel, kuid ka lapsevanematel palusime koos lapsega midagi laadal müümiseks tuua. Lapsevanemad annetasid palju toredat, huvitavat ja meeleolukat kaupa, mille seas oli meisterdusi, käsitööd, hoidiseid, aed- ja puuvilju. Täname kõiki peresid, kes meie ettevõtmist toetasid!

Kogu kauplemine laadal käis kommidest. Soodsad hinnad meelitasid lapsi ja ka vanemaid ostma. Eriti populaarsed oli laste hulgas need kaubad, mida sai kohe suhu pista nt tordilõigud, laadasaiad, puuviljad ja hapukurgid. Minevaks kaubaks olid ka looduslikust materjalist meisterdused. Lapsevanemad läksid aga koju mõne kommi eest ostetud jõhvikate, seente, hoidistega, meepurgiga või hoopis suure kõrvitsaga.

Laat lõppes teejoomise ja kaneelisaia söömisega. Ühiselt rühmale teenitud kommidega saavad lapsed veel mitu päeva maiustada!

Kärbse-Kärdu sünnipäev

Karita Kirbits, juhataja

Mihkkipäevaks oli meie maja õpetajad valmis saanud järjekordse etenduse lastele. Muusikaõpetaja Triin Palli juhendamisel etendus esimest ja viimast korda K. Tšukovski vana hea lastelugu Kärbse-Kärdu sünnipäev.

Põnevad kostüümid ja leidlik lavakujundus aitasid väikestel vaatajatel kaasa elada putukamaailma tegemistele. Lapsed said teada, mida toredat olid kärbes, põrnikas, mesilane, rohutirts ja lepatriinu suvel teinud. Kuid keset kõige lõbusamat sünnipäevapidu viis kuri ämblik Kärdu oma pessa. Lugu oleks saanud kurva lõpu, kui vapper kihulane poleks kohale jõudnud ja Kärbse-Kärdu kavalust appi võttes vabastanud. Seejärel võis Kärdu lõbus sünnipäevapidu jätkuda!

*Kärbse-Kärt.
Näitlejad Kärt
Rüütle, Maie
Mees, Olga
Danilson,
Helle Silmere,
Reet Malahhov,
Lea Lobrev ja
Marje Norman.
Lavastaja Triin
Pall. Foto autor
Karita Kirbits*

Sügis on punaste pihlakate aeg

Evi Kaiv, end. agronoom

See on valmimise ja saagikorjamise aeg, mida meie, eakad, oma elutöö vilju maitstes võisime kogeda mugavas Uula huvikeskuses korraldatud koosviibimisel. Meid kogunes 22. mihklikuu päeval hulganisti, kuna maja perenaine on sõbralik, võttis igauhe vastu naeratuse ja lahke sõnaga.

Omavahel vesteldes imetlesime Liilia Kolk'i rikkalikku näputööde ja noorte käsitööharrastajate väljapanekut. Mälestuseks jäid kõigile osavõtunule endatehtud joonistused sügisest pihlakakobarast, mille ilu ja võlu aitas kujundada õhtukülaline Sirje Dementjeva.

Meeldiv koosviibimine on tervendav emotsioon. Suur tänu!

Pihlakobarat joonistamas. Foto Airi Mahla

Oktoobrimõtteid

Tiit Kuusemaa

Tibusid loetakse sügisel. Igal oinal oma mihkkipäev. Lõikustänapühäl 10. viinakuu päeval minnakse Looja ette kas rõõmu või murega vastavalt sellele, mis salve ja keldrisse kogutud. – Maainimestele on see siis selguse saamise aeg, mis läinud hästi ja halvasti ning mida võinuks teisiti teha. Vähemalt teadmatuse ja ootuse ping on möödas.

Linnarahvas „lõikab“ aastaringselt supermarketites ja tema lõikustänu on ära jupitatud tosinaks tükiks nimega „palgapäev“. Elu on mugavam, muretum, aga üks pidupäev on neil vähem.

Ehkki suvi on olnud liiga märg ja viljasaak ehk tavalisest vaevalisemalt kätte tulnud, on nälg, tänu Jumalale, meist siiski kaugel. Ihutoiduse poolest võiksime küll pigem heameelt tunda ja ka ülespoole „aitäh“ ütelda. Nii maal kui linnas.

Paraku on hinge vallas lugu kesisem. Sest rahu ei ole. Siin oleme lõiganud tormi, millist kogu meie uue iseseisvusaja jooksul pole nähtud. Esimest korda on Riik ja Rahvas teineteisele käsipidi kallale läinud, – kivid, nuudid ja gaaski appi võetud. Sinikad ja marrastused on paranenud ning politseiautode mõlgid ära silutud ja üle värvitud. Võiks nagu loo ära unustada. Aga ei saa. Tüli on ju lahendamata. Osapooled on oma õiguse sees. Õigust jääb ülegi. Aga kus on tõde?! – Lahendus, mis toob leppimise ja kodurahu, lahendus, mis taastab usalduse? Ilma selleta on ainult aja küsimus, millal vana vaen uuesti lõkkele lahvatab. Ja küllap juba tüli õhutajaid leidub. Praegu aga istume sotsiaalse miini otsas.

Eelneva taustal võime tänulikud olla, et Puhja valla tanumal võime tasa ja targu oma asja ajada.

Kogu suure ilma rahunemise ja segadiku sees tohime siiski leida uut tasakaalu ja rahu, kui süüvime sellesse, mis jäänud seljataha, kui otsime tunnetuslikku ühisosa oma vaarvanematega. Ehk suudame lustikummuti vahel kinni panna ja lähedaste seltsis küünla ümber videvikku pidada. Päädib ju oktoober hingedeajaga.

Uudishimulikele, kes kibelevad küsima: kas kiriku põrand juba valmis?, tuleb ütelda, et paraku on kiriku müürid vett täis. Praegu tegeleme sellega, et uut niiskust juurde ei tuleks ei ülalt ega alt: katus ära lappida ja dreanaaz kiriku vundamenti ümber teha. Muidu on märjaga vana vaenlane vamm jälle platsis ja kogu tehtud töö asjatu.

Ilus oled, Isamaa

Nelli Kirsipuu, ekskursioonil osaleja

Ühel hilissuvisel vihma- ja päikesesegusel päeval võttis autobuss Puhja vallast peale 45 heas füüsilises vormis pensionäri ning 2 särtsakat noort kultuuritöötajat. Mõnel pensionäril oli ka kaasas uhke jalutuskapp, mille abil vallutati kõik koopad ja mäetipud.

Bussijuhiks oli juba varasemast ajast puhjakatele tuntud Leo, kes on suuteline bussi isegi läbi nõelasilma viima. Giidi osas oli samuti varem tuntud Helgi Kahar, kelle mälu ja teadmiste pagas on ennekuulmatu. Ta suudab iga kivi ja kännu kohta jutustada legendi ning teab peast iga objekti ja nähtuse sünniaastat.

Ja kõige lõpuks kuulus meeskonda kõigi poolt armastatud Milvi, ilma kellela poleks midagi toimunud.

Seega – reis võis alata. Buss võttis kursi Puhjast lõuna suunas. Läbisime tuntud kohad: Järvaküla, Annikoru, Pööritsa, Kulli, Rannu, Valguta, Rõngu Aakre, Soontaga.

Eelnimetatud paikade kohtasid giidid lühidalt oma teadmisi sõidu pealt.

Esimene peatus tehti kauni Väike-Emajõe oru lääneserval Jõgevastes. Siin asub Barclay de Tolli mausoleum. Saime tutvuda ainult maa-pealse osaga, kuna inimesed põhjustavad all temperatuuri muutust, mis võib väejuhi ja tema kaasa palsameeritud surnukehi kahjustada. Edasine sõit kulges läbi Tõrva linna, mis asub Ohne jõe keskjooksul. Tõrva linnal on kaks järve – Riiska ja Vanamõisa. Linna lõunaserval asub pidude ja kontsertide korraldamise paik – Tantsumäe linnamägi.

Helme Arstiallika ja Orjakivi juurde minnes saime näidata tõelist mägironimist. See oli tõeline maastikumatk. Uudistasime arhitektuurimälestisena kaitse alla võetud ordulinnuse varemeid ja 18. saj. rajatud tähelepanuväärseimat varaklassitsistlikku mõisaansamblit. Linnusest põhja pool asuval nõlvakul pal-

janduvasse liivakivisse on allikate ja inimtegevuse tagajärjel kujunenud Helme koopad ehk Helme põrgu

Taageperal imetlesime looduskaitse all olevas pargis olevat lossi, kus asub hotell.

Käisime Karksi-Nuias Karksi lossimäel, kus tutvusime ordulinnuse varemetega ning kirikuga.

Külastasime A. Kitzbergi elu ja loominguga seotud paika Pööglet ning uudistasime temanimest muuseumit endises Maie koolimajas. Sealne giid, endine kirjandusõpetaja suutis kõiki meid naerutada oma humoorika esinemisega. Ta paelub kuulama iga väsinud rändaja. Vihma tõttu jäi kahjuks meil nägemata muuseumi vahetu ümbrus, mis looduse ja sinna rajatud hoonete tõttu on väga kaunis.

Edasine reis kulges juba reisijate erisoovil – see oli Halliste kirik, mis on rajatud ja sisustatud meile kõigile tuntud Kalev Raave eestvõtul. See on tõeliselt suurepärane vaatamisväärsus. Aitäh giidile, et ta nõustus oma marsruuti veidi korrigeerima.

Viljandi külje all Heimtalis paelus kõiki koduloomuuseum, kus on väga palju käsitöid, samuti rikkalik mustrite, koekirjade ja kirjanduse väljapanek. Muuseumi ja käsitöödega on tihedalt seotud tekstiilikunstnik ning ülikooli õppejõud Anu Raud, kelle kodu on siin lähedal. Ta kasvatab lambaid ning kasutab lambavillast toodetud lõnga kudumiseks.

Marsruudi lõpp-punkt oli Viljandi. Siin oli terve tund vaba aega kasutada oma äranägemise järgi.

Koju tagasi jõudes olime piisavalt väsinud, kuid rõõmsameelsed. Tihe marsruut ja kaunid vaatamisväärsused annavad veel pikaks ajaks mõtlemis- ja kõneainet.

Meie reis tõestas veel kord, et meie isamaa on ikka tõesti ilus.

Täname kõiki neid, kes võimaldasid meile selle kena päeva!

Puhja kiige rõõmud ja mured

Kaja Udso, Puhja Seltsimaja juhataja

Möödunud suvel sai Puhja omale kiige. Tantsuselts Opsali kiigeprojekt leidis rahastamist Kohaliku Omaalgatusprogrammi ja Puhja valla poolt. Tundus, et sai õige asi. Terve suve jooksul pargist läbi minnes ei tabanud ma ühtegi momenti, mil kiik oleks seisnud. Lusti ja rõõmu kui palju, kuid mitte ainult. Kiik on kindlasti ka ohuallikas ja seda mitte ainult meil vaid igalpool mujalgi. Kiik vajab arukat kiikujat ja lapsevanema õpetus- ja hoiatusõnu. Väiksemate laste puhul kindlasti ka kohalolekut. Vanem lubab ja keelab. Tema ütelda on kuna ja kellega võib laps kiigele minna ning kuidas ta seal käituma peab. Kiik ei ole kohe kindlasti saltode hüppamiseks või rammukatsumiseks kummal pool on kangemad mehed. Võib üpriski kindel olla, et nii toimides pole õnnetus kaugel. Kiigelaudu kangutatakse lahiti juba mitmendat korda, kuid õnnetus võib ka lõhkudes ja lõhkujaga juhtuda. Tänu valdale, Opsalile ja maanaiste seltsile on pargis pingid. Paraku on nad harva õigepidi, kuigi nende ümberpööramine nõuab tõsist mehetööd, sest nad on tõesti väga rasked. Lausa imestan, et keegi pole nende kallal jõudu katsumises end vigastanud. Kõige suurematest pinkidest ei käi küll kellegi jaks üle, kuid pingilaudu lõhkuda annab ikkagi. On vist ütlematagi selge, et kiik on ikkagi mõeldud vaid kiikumiseks ja pargipingid istumiseks. Näotu on ka see, et kõik ülearune: pudelid, paberid jmt, lennutatakse armutult maha, kuigi prügikaste on siin ja seal. Selles patus pole aga sugugi ainult lapsed süüdi. Kuid viga võib saada ju ka näiteks pudelikildude otsa komistades. Lapsed on lapsed. Tahaksin veelkord vanematele südamele panna - rääkige kodudes oma lapsega sel teemal ja ärge lubage väikeseid omapäi kiigele. Tulge parem koos, üks teilegi kulub pärast väsitavat päevatööd või töönädalat väike lõõgastumine ära. Südant soojendasid hiljuti ühe pereema sõnad eelpool mainitud kiige kiituseks, et kümne aasta jooksul on see üks toredamaid asju, mis perede jaoks Puhjas on tehtud. Eks ta kogu südamest ainult rõõmuks mõeldud oligi. Kasvab ju suur osa Puhja lastest suurtes majades ilma oma koduõuekiige ja -pingitagi. Puhja on meie ühine kodu ja oma tabab hoidmist.

Koolilõuna tapab riigi?

Peeter Kreitzberg

Riigikogu sotsiaal-liberaalide ühenduse liikmed algatasid kevadel seadusemuudatuse, et tagada riigieelarvega tasuta koolilõuna kõikidele kuni 9. klasside õpilastele. Sisult on tegemist palju laiemaga kui koolilõuna tagamisega õppijatele, tegemist on haridusõiguse realiseerimisega. Õigus haridusele, mida deklareerib Eesti põhiseadus, ja koolikohustus 1.-9. klassini, mida deklareerib haridusseadus, on ellu viidavad teatud tingimuste olemasolul. Õigus haridusele on üldse keskne inimõigus, ilma milleta ei ole ellu viidavad teised inimõigused. See on ka üks põhjus, miks paljudes riikides kõlab seisukoht, et riigi poolt kehtestatud hariduskohustus peab olema ka riigi poolt tagatud tingimustega selle elluviimiseks. Tasuta kohustuslikku põhiharidust tõlgendatakse sageli kui tasuta õpet, tasuta koolitransporti, tasuta õpikuid, tasuta töövihikuid ja ka tasuta koolilõunat. Kaks viimast alles ootavad Eestis täiel kujul realiseerimist.

Eesti mitmetes regioonides elavad inimesed väga vaeselt ja lapsed on alatoidetud. 2002.a. pidid 34% lastest toime tulema sissetulekuga, mis jäi allapoole absoluutset vaesuspääri, kusjuures süvavaesuses elas 20,3% lastest. 42% leibkondadest elas vaesusriskis või alla seda, kusjuures 23% alla absoluutset vaesuspääri elavatest leibkondadest leidis, et nende majanduslik olukord on väga halb ja neil ei jätku raha isegi hädavajaliku toidu jaoks!

On täiesti eksitavaks seisukoht, et kool pole sotsiaalasutus ja haridussüsteemis ei pea tegelema sotsiaalhoolekandega. Paljudel juhtudel jääbki õigus haridusele ja hariduskohustus täitmata mitte haridusprobleemide vaid sotsiaalprobleemide tõttu. Vanemate tööpuudus ja sellest johtuvad probleemid, nagu laste alatoidetus, on üheks põhjuseks koolikohustuse mittetäitmisel. Kui paljudes kohtades kõlab hinnang, et koolilõuna on pea kolmandikule meie lastest ainus korralik söögikord, siis ma ei kujuta ette, kaua me sellest probleemist saame edasi mööda vaadata?

Tõsi, aastate jooksul on vallad oma vahenditest leidnud võimalusi katta kas osaliselt või täielikult koolilõuna kuld. On aga selge, et omavalitsuste võimalused on erinevad. Kas aga peavad seeläbi kannatama lapsed? Milline riik võib üldse külmalt pealt vaadata regionaalsest ebavõrdsusest tulenevaid riske? Soome riik püüdis lapsed selle riski alt välja tuua vahetult pärast sõda, kindlustades kõigile põhikooli õpilastele tasuta koolilõuna. See polnud mitte niivõrd majanduslik, kuivõrd elufilosoofiline otsus. Siinjuures rõhutan, et Soome riik oli selle otsuse tegemise ajal tunduvalt vaesem! See oli solidaarsusele ja rahvuse tuleviku rajatud otsus, millele hiljem järgnesid paljud teisedki taolised otsused, mis on Soomest teinud ühe toimivama riigi Euroopa Liidus.

On küsitud, miks toetada rikaste lapsi? Koolilõuna tähendus pole pelgalt tasuta toidu võimaldamine, see on samavõrd tervislikke toitumisharjumuste kujundamine. Seepärast on mõistlik mitte vahet teha kindlustatud ja vähem kindlustatud perede lastel. Koolisöökla ei pea olema ühiskonna kastsüsteemi kujundamise lähtekohaks. Kindlustatud pered on head maksumaksjad ja pole midagi katki, kui nad tasuta koolilõuna näol saavad oma lastele midagi makstud maksudest tagasi.

Populaarseks vastuargumendiks koolitoidu toetamisele kujunes ka väide, et maapiirkondades maksab koolitoidu vähem kui linnas. Miks kõiki samavõrd toetada? Väide põhineb aga sellel, et ei arvestata omavalitsuse poolt köögile tehtavaid kulutusi, või näiteks seda, et juurviljad toodetakse kooliaia baasil.

Praegu kehtib riigieelarvest rahastatav koolilõuna 1. - 4. klassini, järgmisel õppeaastal võiks laiendada seda 5.-6. klassini ja 2006. aastal 7.-9. klassini. Täiendav rahasumma oleks arvestuslikult 2005. aastal 56 miljonit ja 2006. aastal 152 miljonit krooni, mis loomulikult sõltub valitsuse poolt kehtestatavast koolilõuna maksumusest.

Keskne, kuid kahtlemata hõre argument oli, et nimetatud summad viivad riigi pankrotti. See oleks siis ligi ca 0,05% 2005.a. riigieelarvest, kusjuures kõigest 4 tuhat kinnipeetut söövad samal ajal umbes 0,06% riigieelarvest! Õpilase täis kõhu eest koolis keeldub riik maksmast veidi üle 200 kr kuus, söötes samal ajal vangi kuni 1200 kr eest. Reformist A. Taimla järgi on tasuta koolilõuna teisejärguline haridusküsimus.

Hindan kõrgelt opositsiooni üksmeelt nimetatud küsimuses ja neid 17 koalitsiooni liiget, kes kohal olles jätsid eelnõu mahahääletamisel lihtsalt hääletamata. Usun, et nad võtsid oma südametunnistuse häält kuulda.

Elatustalude kohanemise toetus

Heli Raamets, PRIA pressinõunik

Tänavu jagatakse esmakordselt toetust väiketalude elujõulisemaks muutmiseks. Elatustalude kohanemise toetust saab põllumajandusega tegelev füüsilisest isikust ettevõtja (FIE), kelle omatoodetud põllumajandussaaduste realiseerimisest saadud tulu oli 2003. aastal üle 31 293 krooni ja kogu ettevõtlustulu ei ületanud 281 639 krooni. Kui talunik tegeleb taimekasvatusega, siis peab ta kasutama vähemalt 0,3 hektarit maad ja kui tegeleb loomakasvatusega, siis peab pidama vähemalt ühte hane, hobust, jaanalindu, kalkunit, kana, kitse, küülikut, lammast, mesilasülemit, minki, naaritsat, parti, rebast, siga, tšintšiljat, tuhk-rut, veist või vutti.

Tänavu elatustalude kohanemise toetust taotledes tuleb taotlejal täita toetuse nõudeid 2009. aasta 5. novembrini. Igal aastal tuleb teha vähemalt üks tegevus vastavalt selleks ajaks kavandatud tegevusaladele. Talunik peab saama tulu omatoodetud põllumajandussaaduste realiseerimisest ja suurendama ettevõtlustulu 2006. ning 2007. aastal.

Toetatavad tegevusalad:

Põllumajanduslooma kasvatus - põllumajanduslooma soetamine, loomakasvatuseadme ja loomakasvatussaaduse tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, loomakasvatuseks vajaliku hoone ja -rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;

Linnukasvatus - linnu soetamine, linnukasvatuseadme ja linnukasvatussaaduse tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, linnukasvatuseks vajalike hoonete ja -rajatiste ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;

Mesindus - mesilasülemi ja mesindustarviku ostmine;

Taimekasvatus - põllumajanduslikus kasutuses oleva maa suurendamine, taimekasvatussaaduste tootmise, töötlemise, hoidmise või säilitamisega seotud masina ja seadme ostmine ja paigaldamine, taimekaitses kasutatava seadme ja masina ostmine ja paigaldamine, taimekasvatuseks vajaliku paljundusmaterjali ostmine, taimekasvatuseks vajalike hoonete, rajatiste või objektide ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;

Kalakasvatus - kalamaimude ja kalade soetamine, kalakasvatuseadme või kalakasvatussaaduste tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, kalakasvatuseks vajaliku hoone ja -rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;

Maaturism - rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine, maaturismiga seotud inventari ostmine, turismiobjekti korrashoiuga seotud masina ja seadme ostmine ja paigaldamine, maastikuarhitektuuriga seotud investeringu tegemine;

Käsitöö - käsitöötoote valmistamiseks vajaliku tarviku, seadme ja masina ostmine, käsitöötoote valmistamiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;

Väetiste, komposti ja mulla tootmine - tootmiseks vajaliku seadme ja masina ostmine, tootmiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;

Põllumajandusmasinatega seotud teenuste osutamine maapiirkonnas - põllumajandusmasina ja -seadme remontimine, põllumajandusmasinatega hooajalise teenuse osutamine;

Puidu töötlemine ja puidust toodete valmistamine maapiirkonnas - puidu töötlemiseks ja tootmiseks vajaliku seadme ja masina ostmine, investering toodete transpordile, säilitamisele ja hoiustamisele, töötlemiseks ja tootmiseks vajaliku hoone ja

rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;

Ehitusmaterjali tootmine maapiirkonnas - soojustusmaterjali, katusekattematerjali, üldehitusmaterjali, viimistlusmaterjali, köite, tihendus- ja täitematerjalide tootmisega seotud investeringu tegemine;

Tegevuslitsentsi või kauplemisloaga teenindusasutuse rajamine maapiirkonda – kaupluse, toitlustus- ja meelelahutusasutuse, juuksuritöökoja või ilusalongi rajamine;

Muud ettevõtlusega seonduvad kulutused - maapiirkonnas infrastruktuuri loomine ja arendamine ettevõtluse arendamise eesmärgil, täiendõppega, ettevõtluse aruandluse täiendamiseks või omatoodetud toodete transpordiga seonduvad kulutused, omatoodetud toodete teenuste kohta info levitamise kulutused.

Toetuse suurus

Elatustalude kohanemise toetuse suurus on 15 647 krooni taotleja kohta aastas ja kuni 78 235 krooni viie aasta jooksul. Toetus makstakse välja hiljemalt 30. aprilliks.

Taotluste esitamise aeg

Elatustalude kohanemise toetuse taotlusi võetakse vastu PRIA piirkondlikes büroodes 8. oktoobrist kuni 5. novembrini 2004. a. Täpsemat teavet ja taotlusvormi saab PRIA veebilehelt www.pria.ee ja piirkondlikest büroodest.

25.-31. oktoobril Tartus Noorte Kunstide Festival MIDAGI MUUD...

MIDAGI MUUD on värske vaatenurk kunstile, iseendale ja ühiskonnale. Festival annab võimaluse arendada oma loovust läbi kaasaegse kunsti, kohtuda kunstist huvitatud noortega erinevatest kultuuridest ja aidata kaasa ühiskondliku harmoonia suurenemisele. Festivali raames toimuvad ÕPIKOJAD, ETENDUSED, PERFORMANCE'ID, NÄITUSED, FESTIVALI KLUBI JA LOOVMEETODITE TEEMALINE SEMINAR. Läviviijad ja juhendajad on oma ala professionaalid Eestist ja teistest Euroopa riikidest. Kõiki tegijaid iseloomustab UUDSUS ning TEGEVUSE SOTSIAALNE SUUNITLUS. Õpikojad on suunatud noortele alates 16. eluaastast; igas õpikojas 15-20 inimest.

Festivali õpikojad:

CAPOEIRA (150.-; rühmad edasijõudnutele ja algajatele)
TEATRIPROTSSESS JA SOTSIAALNE TEADLIKKUS (150.-)

MULTIMEEDIA (90.-)

NEW MEDIA (150.-)

KOHAŠPETSIIIFILINE TEGEVUSKUNST (180.-; toimub Moostes, sisaldab toitu ja majutust)

DIGITAALFOTO LASTELE (90.-)

AVATUD KUNSTIDE TUBA (tasuta)

registreerumine vajalik www.fest.tartu.ee

Kui 2003. aasta festivali eesmärk oli pöörata noorte tähelepanu kaasaegse kunsti võimalustele enese arendamisel, siis sel aastal on festival Midagi muud... lisaks sellele keskendunud uute rahvusvaheliste projektide ja koostöösuhete algatamisele erinevatest kunstidest huvitatud noorte ning noorteprojekti-

Olemasoleva metsakava kinnitamisest...

Meelis Kasemaa, Metsanõustamise OÜ

Metsandusliku haridusega asjatundjatele ning spetsialistidele on pealkirja sõnastus kindlasti sobimatu – olgu siinkohal ära toodud ka õige sõnastus: metsamajandamiskava ja metsa majandamise soovitus ning kuni 2004. aasta 1. maini metsakorraldustööde tegevusluba mitteomava isiku koostatud metsamajandamiskava kehtestamise taotlemine ning metsamajandamiskava ja metsa majandamise soovitus kehtestamine; aga see selleks – tegelikult tunnevad metsaomanikud järjest enam huvi metsakava kinnitamisega vastu: kas ja kuidas see kinnitamine toimub?

Erametsaomanik esitab kinnistu asukohajärgsele keskkonnateenistusele (võib ka vallavalitsusse, metsanõunikule viia) vabas vormis kirjutatud või trükitud taotluse, mis peab sisaldama taotleja kohta vähemalt järgmisi andmeid:

1. nimi ja registri- või isikukood (registrikood esitatakse sellisel juhul, kui omanik on juriidiline isik)
2. aadress ja sidevahendite numbrid
3. esindaja ja/või kontaktisiku andmed
4. metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus tagastamise viis

Taotlusele peavad olema lisatud:

1. metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus, mille kinnitamise kohta taotlus esitatakse
2. peale metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus koostamist metsa majandamisel tehtud metsamajandamistööde nimekiri, kusjuures iga tehtud töö kohta peab olema märgitud vähemalt tööga hõlmatud maa-ala suurus ning kvartali (selle olemasolul) ja eraldise number, töö nimetus ja lõpetamise aeg (aasta)

Keskkonnateenistus saadab metsakavad kinnitamisele Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse auditeerimisbüroosse (kehtestaja), mis asub Tallinnas, Iva 12. Kinnitamisel olevate metsakavade kohta saab küsimusi esitada telefonidel 6 771 318 või 6 771 316.

Keskkonnateenistusel ei ole metsakavade kehtestajale saatmiseks seadusega sätestatud tähtaega, seega võib erinevatel põhjustel viibida metsaomaniku esitatud taotluse (koos metsakava-

ga) jõudmine kehtestajani. Ilmselt on mõistlik keskkonnateenistusest aeg-ajalt uurida esitatud taotluse edastamise kohta.

Kehtestaja registreerib taotluse kohe pärast selle saamist ning kontrollib esitatud taotluse vastavust eelpool kirjeldatud nõuetele 3 (kolme) tööpäeva jooksul.

Taotluse menetlemisel kontrollib kehtestaja metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus kehtestamise võimalikkust, arvestades sealjuures metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus vastavust kehtivatele nõuetele, kehtestamise momendil kehtivaid piiranguid ja kitsendusi, tehtud metsamajanduslikke töid, metsa majandamise võimalikkust kehtestatava metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus järgi.

Taotluse menetlemisel saadud andmete alusel teeb kehtestaja 1 kuu jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest otsuse metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus kehtestamise või kehtestamata jätmise kohta ning saadab otsuse ärakirja taotlejale lihtkirjaga. Metsaomanikele otsuse ärakirja saatmise tähtaega ei ole eraldi sätestatud, kuid metsakorraldusettevõtete puhul on otsuse saatmise tähtaeg 7 (seitse) päeva.

Metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus tagastatakse taotlejale taotluses näidatud viisil.

Metsamajandamiskava või metsa majandamise soovitus kehtestamise otsuses näidatakse:

1. eraldiste ja raieliikide viisi uuendus-, harvendus- ja valikraie maksimaalne lubatud maht (hektarites). Miks just hektarites, see on senini paljudele, ka metsandusspetsialistidele, selgusetuks jäänud, aga ju see siis nii olema peab...
2. metsa nõuetekohase majandamise tagamiseks metsamajandamiskavas või metsa majandamise soovitustes tehtavad muudatused või täiendused

Ja nii lihtne see metsakava kinnitamine ongi. Metsakava kinnitamine on tasuta- selle eest ei pea midagi maksma. Metsakava kinnitamiseks on lihtsalt vaja taotlus (koos metsakavaga) esitada ning samuti on soovitatav varuda pisut kannatust...

Lähemat infot on võimalik saada tel. GSM 51 64 066, info@taks.ee või http://www.taks.ee/

de elluvijate vahel. Festival on tihedalt seotud Euroopa Kultuurifondi alaprogrammi Art for Social Change alusideega: sisemise loovuse arendamise läbi on võimalik suurendada ühiskondliku harmoonia kasvu, seeläbi on võimalik muuta isiksust ning tavapärasest ühiskonnast teha midagi muud...

Festivali toetavad: Euroopa Noored, Euroopa Kultuurifond, Hansapank, Tartu linnavalitsus, Eesti Kultuurkapital, Goethe Instituut, A Le Coq, Alarmnet

info: www.fest.tartu.ee; 56224717 (Jane), loovkeskus@hotmail.com

MTÜ Loovkeskus
Lille 9, Tartu
A/a 221023946108
Hansapank

Investeering töötajaisse koolitustoetuse abiga

Anne Ligi, Tartu Ärinõuandla konsultant

Tööandja üks olulisemaid probleeme kipub sageli olema ettevõttesse sobivate oskustööliste leidmine. Häid spetsialiste turul napib ja töötajate väljaõpe on tööandjatele kallis. Ka kutseharidusega spetsialistide erialased teadmised ja oskused vajavad täiendõpet, et arenguga sammu pidada.

Sageli on väikeettevõtte juhil küll suupärase kogemused, kuid puudub äri- või juhtimisalane haridus. Neile probleemidele pakub lahendust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse koolituse programm. Koolituse programm toetab ettevõtjaid koolitusteenuse ostmisel tagastamatu rahalise abiga, võimaldades investeerida töötajate ja juhtide kvalifikatsiooni parandamiseks.

Uus koolituse programm avanes juulis ja on mõnevõrra erinev varemkehtinust. Uuest programmist on toetust võimalik taotleda nii üldise töö- ja juhtimisalase koolituse kui kitsa tööalase koolituse läbiviimiseks.

Üldiseks töö- ja juhtimisalaseks koolituseks loetakse koolitust, kus saadavad oskused ja teadmised on laialdaselt kasutatavad ka teiste ettevõtjate juures või teistes töövaldkondades.

Kitsas tööalane koolitus on koolitus, kus saadavad oskused ja teadmised on otseselt rakendatavad ainult ühes ettevõttes.

Laienenud on taotlejate ring. Lisaks äriregistrisse kantud äriühingutele (milles riik või kohalik omavalitsus ei oma üle 25%-list osalust) ja FIEdele, saavad toetust küsida ka mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris registreeritud ettevõtjate ühendused ja kutseühendused (MTÜd, SAd). Kui taotleja on ettevõtjate ühendus või kutseühendus, peavad kasusaajateks olema ettevõtjate ühenduse liikmed, s.o. ettevõtjad. MTÜ ei saa koolitada oma töötajaid.

Toetust on võimalik taotleda järgmiste kulude katteks: koolitajate tasu, koolitajate ja koolitusel osalejate sõidu- ja majutuskulud, koolituse läbiviimiseks vajalike materjalide soetamise ning ruumide ja tehnika rendi ja suulise tõlke kulud.

Taotlemine on projektipõhine ja toimub jooksvalt, puuduvad piirangud summade ja taotlemise kordade osas. Küll on määratletud erinevad toetusprotsendid suurettevõtetele ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele:

Üldise töö- ja juhtimisalase koolitu-

se puhul on toetuse piirmäär väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele kuni 70%, suurettevõtjatele kuni 50%, kitsa tööalase koolituse puhul väikeettevõtjatele kuni 35%, suurettevõtjatele kuni 25%.

Kui taotlejaks on ettevõtjate ühendus või kutseühendus, kohaldatakse piirmäärasid lähtuvalt kasusaajast.

Küsimusi on tekitanud kõrgkoolide pakutavad kursused. Kehtib nõue, et programmi raames ei toetata töötajate üldise haridustaseme tõstmisega seotud koolitust, sh. diplomi-, bakalaureuse-, magistri-, doktori- või doktorikraadi järgset õpet, st. taotleja ei tohi olla kõrgkooli nimekirjas. Küll saab ettevõtja taotleda toetust üksikutele koolituskursustele, ka kõrgkoolide poolt pakutavaile.

Toetust ei saa nimetatud programmist küsida töötute koolituseks ja ümberõppeks, taotleja organisatsioonisiseseks koolituseks oma firma koolitaja poolt (nt. ematöötajate ei saa tütar-ettevõtte töötajaid koolitada). Samuti ei ole toetatav erialastel konverentsidel (nt. Tartu ja Pärnu turunduskonverentsid) osalemine ning osavõtt foorumitest, teabe- ja infopäevadest.

Arvutiõppeks ning tarkvaraalaseks koolituseks ning tavaliseks keeleõppeks ei saa kõnesolevast programmist samuti toetust küsida. Erandina on toetatav ärikeeletõlk, kui see on vajalik ettevõtte majandustegevuse seisukohast ja põhjendatud (välispartnerid, uued turud vm.).

Nagu teistegi EASi poolt pakutavate toetusprogrammide puhul, kehtivad ka siin piirangud tegevusaladele, millele toetust taotleda ei saa:

põllumajandus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad; metsamajandus, metsavarumine ja neid teenindavad tegevusalad; kalapüük, kalakasvatust ja neid teenindavad tegevusalad; joogi- ja tubakatootmine, välja arvatud mineraalvee ja alkoholita jookide tootmine; hulgi- ja jaekaubandus; finantsvahendus; kinnisvaraalane tegevus; hasartmängude ja kihlvedude korraldamine.

Juhul, kui ettevõtte tegeleb näiteks nii põllumajandusliku tootmise kui ka toitlustusega, siis saab toetust küsida toitlustusega seotud töötajate koolituseks, kui nimetatud tegevus moodustab ettevõtte kogukäibest üle 50%. Kui see jääb alla poole, siis ei saa ka tegelikult abikõlbliku tegevusega seotud osale koolitustoetust küsida.

Võib-olla neile, kes on varem saanud tuge nn. vanast koolitusprogrammist, tun-

dub uus rakendunud kord keerukas ja/või aeganõudev, tegelikult see nii ei ole. Kui olete leidnud endale või oma töötajale sobiva koolituse ning planeerite taotleda toetust, soovime ühendust võtta Tartu Ärinõuandlaga (tel. 7 428 402), et konsultatsiooni käigus veenduda valitud koolituse ja tegevuste abikõlblikkuses.

Toetuse taotluse vormistamisel peab tähelepanu pöörama projekti kestvusele, st. enne taotluse esitamist tehtud kulutusi ega tegevusi ei saa projektis kajastada ega neile toetust taotleda.

Kui teie valitud koolituskursus on mõnepäevane, peab projekt algama varem, lõppema hiljem ning sisaldama aega, mis võib lisaks koolitusele kuluda arvete väljakirjutamise, saamise, tasumise ja lõpparuande esitamise jaoks. Samuti peab taotlus olema esitatud niipalju varem, et selle jõuaks registreerida enne, kui algavad koolitusega seoses olevad tegevused.

Kui taotlus on toetussummale 15 000 EEK või vähem, on esitamine lihtsustatud. Lisaks täidetud taotlusvormile on nõutav Maksu- ja Tolliametilt tõend maksuvõlgade puudumise kohta, FIE puhul tõend registreerimise kohta, koolitaja poolt väljastatud informatsioon koolituse kohta/programm, maksumus, toimumiskoht/, koolitusluba ning koolitajate CVD, kutseühendusest taotleja puhul põhikiri.

Kui taotlus toetussummale on suurem kui 15 000 krooni, on nõutavaid dokumente rohkem (nt.3 võrreldavat koolituspakkumist, majandustulemuste esitamine jne.).

Toetus makstakse toetuse saajale välja etapiviisiliselt vahearuanete alusel või peale projekti tegevuste elluviimist ning projektiga seotud arvete tasumist toetuse saaja poolt.

Koolitustoetuse taotlusvorm on saadaval EASi koduleheküljel (www.eas.ee).

Ehkki ülaltoodu põhjal võib tunduda, et taotlemine on keeruline ja töömahukas, kasutage võimalust. Valikuid ju on – kas raamatupidamisalane, juhtimisalane-, meeskonnatöö- või hoopis teeninduskoolitus? Kas osaleda koolitusfirma pakutaval koolitusel või kutsuda koolitaja oma ettevõttesse ning koolitada oma töötajaid kohapeal ja korraga?

Oluline on hinnata oma ettevõtte vajadusi, valida vajalik ja sobilik koolituskursus ning vormistada taotlus õigeaegselt!

Mis juhtus Võrtsjärve konstaablipiirkonnas...

Alik Säde, vanemkonstaabel

Konguta vald

02.– 03.augustil murti sisse Väike-Konguta külas Madis Tiganele kuuluvasse tootmishoonesse, kust varastati 2 mootorsaagi ja mitmesuguseid tööriistu koguväärtuses 19 469.- krooni. Varguse toime pannud isik K.A, sünd 1988, on kahtlustavana üle kuulatud ja varastatud esemed on tagastatud õiguslikule omanikule.

Rannu vald

01.augustil varastati Tamme külas A-Le Coq suvila õuele pargitud sõiduautost VW Sharan CD raadio-makk Alpine, CD-plaate ja magamiskott. Vargusega tekitati kahju 10 900 krooni

06.augustil murti sisse Verevi külas Jõesuu puhketallu, kust varastati võsalõikaja Stihl, mootorsaag Stihl, Mitsubishi voolugeneraator. Vargusega tekitati kahju 35 300.-krooni

20.augustil avastati Tamme külas asuvast paadikuurist R. Murutarile kuuluva helesinise maastikuratta Wheeler vargus. Vargusega tekitati kahju 2000.-krooni.

14.septembril leiti Rannu alevi ühisgaraži boksis kod. Peeter Pärna laip.

Augustikuu ja septembrikuu jooksul pandi toime Rannu vallas Väike-Rakke külas, Konguta vallas Vahesaare ja Erumäe külas neli elektriõhuliini vargust.

Seoses Rannu vallas Tamme külas toimunud vargustega palub politsei informatsiooni varga või varaste tabamiseks. Anonüümsus tagatud.

Puhja vald

24.juuni öösel varastati Piilu baaris laua pealt mobiiltelefon Nokia 3410.

17. juulil murti sisse Võsivere külas asuvasse suvemajja, kust varastati jalgratas Nopsa, murutrimmer Stihl, muruniiduk Olemac. Kahju tekitati 12000.-krooni.

06.augustil põles Rääsi külas Ü.L-i korteris tugitool.

26.augustil peksti Puhja alevi Muru tn tundmatute noormeeste poolt M.L-i ning tekitati erinevaid pea-ja kehapiirkonna vigastusi.

10.septembril avastati Puhja alevi Muru tänaval eramu sissesõidu- ja jalgvärava vargus.

20.septembri öösel varastati Völlinge külas E.L-i talust vene päritolu jahuveski. Vargusega tekitati kahju 8000.-krooni.

Politsei palub informatsiooni eelpoolnimetatud kuritegude kohta. Informatsiooni võib edastada telefonidel 518-9717, 7308850 ja e-mailil alik.sade@louna.pol.ee. Vajadusel tagatakse anonüümsus. Igasugune abi on teretulnud. Võibolla olete see Teie, kes aitab oma naabrit, tuttavat või sugulast kellel on õnnetus. Kunagi ei tea keegi, millal te ise seda just kõige rohkem vajate.

Koostati väärteprotokoll alaealisele A.S-le, sünd 1990, kes tarbis tubakatoodet.

Koostati väärteprotokoll alaealisele S.P-le, sünd 1987, kes oli tarbinud alkoholi ja viibis Puhja Gümnaasiumis.

Seltsimaja annab teada

Reedel, 08. oktoobril kell 20. 00
KINO Komöödiafilm "Üleöö 30"
1 tund ja 30 minutit
Pääse: 20.- krooni

Reedel, 15. oktoobril kell 20. 00
KINO "Kill - Bill pruudi kättemaks" II osa
Pääse: 20.- krooni

Reedel, 22. oktoobril kell 20. 00
KINO "Kuningas Artur" 2 tundi
Pääse: 20.- krooni

NB! KOOLIÕPILASTELE!
Nüüdsest on koolivaheaegadel võimalus seltsimaja saalis mängida lauatennist, koroonat ja lauamänge ning kuulata muusikat.
Seltsimaja saal avatud tööpäeviti
10. 00 - 13. 00 ja 15. 00 - 18. 00

Reedel, 29. oktoobril kell 21. 00
KOHVIK - KLUBI
Tantsuks ansambel "Mesipuu" - "Tartu Tantsuviis 2003" publiku lemmik.
Õhtut juhivad Ain Lepik.
Lauad etterellimisel.
Osamaks a' 70.- krooni tasuda hiljemalt 26. oktoobriks seltsimaja või "Piilu" baari.

KASUTATUD RIIETE KOGUMINE
02. ja 03. novembril kell 10. 00 - 13. 00
seltsimaja kantsleis jakell 17. 00 - 19. 00
seltsimaja kangakudumistoas (sissepääs pargipoolsest küljest)
KASUTATUD RIIETE JAGAMINE
neljapäeval, 04. novembril 10.00 - 17.00
ja reedel, 05. novembril 10.00 - 15.00
seltsimaja saalis

Reedel, 12. novembril kell 15. 00
PENSIONÄRIDE PIDU
Teekõrvase võtame ise kaasa.
Tasuta.

Kaja Udso

Tartu Ärinõuandla korraldab koolituskursuse alustavatele ettevõtjatele:

ETTEVÕTLUSE ALUSED JA ÄRIPLAANI ÕPE

Teemad: ettevõtlusvormid, ettevõtja isikuomadused ja analüüs, äriidee analüüs, eesmärkide püstitamine, turundus, planeerimine, hind, finantsprognoosid, äriplaani koostamine, raamatupidamine jpm.

Kursuse täpsemat programmi vaata koduleheküljelt: www.tartu.ee/arinouandla (uudised)

Sihtgrupp: Tartumaal tegutsevad alustavad ettevõtjad või kellel on äriidee ja soov ettevõtlusega alustada.

Toimumisaeg ja koht: 20.oktoober – 22.november 2004.a. Tartus, Atlantise konverentsisaalis Narva mnt. 2.

Kursuse maht on 8 päeva.

Koolituskursuse maksumus on 400 krooni.

Osalemiseks palume saata enda ja oma äriidee kohta lühike iseloomustus koos kontaktandmetega hiljemalt 13.oktoobriks kas e-postiga aadressile: Anne.Ligi@tartu.bas.ee või postiga Tartu Ärinõuandlasse aadressil Riia 15b, Tartu 51010.

Täpsem info tel. 7 428 402

Kursust toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

ÕNNITLEME

Olga Dorofejeva & Erkki Liiv
sündis poeg Tomas
01.09.2004

Marika Sünd & Olavi Käomets
sündis poeg Rene
10.09.2004

ÕNNITLEME!

06.oktoobril 2004 sai 100 aastaseks kunagise Puhja
Naiskodukaitse esinaine ja tänase
Puhja Maanaiste Seltsi auliige

MINNA PUIDAK

*On sõnadest vähe,
et tänada Sind,
on sõnad vaid südame kaja,
seepärast Sa kuula südameid,
siis sõnu ei olegi vaja.*

Õnnitleb Puhja Maanaiste Selts

ÕNNITLEME EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI

94 ELLA MALKUS	Järvakülast	20. okt.
92 HERBERT MEOS	Kurekülust	22. okt.
90 SILVI PEEDIMAA	Nasja külust	11. okt.
90 AUGUST RAID	Ridakülust	12. okt.
84 SALME NORMANN	Tännassilma külust	20. okt.
84 ANASTASSIA PERSIDSKAJA	Ulila alevikust	30. okt.
81 HELENE UIN	Mõisanurme külust	01. okt.
81 OLGA KORBERG	Puhja alevikust	10. okt.
75 JOHANNA USUTAV	Vihavu külust	18. okt.
70 SOFIA LOBREV	Puhja alevikust	29. okt.

MÄLESTAME

Vladimir Balobanov
13.07.1941 – 06.09.2004

Liidia Viirloo
20.06.1920 – 08.09.2004

Linda-Vilhelmine Laanemäe
19.12.1914 – 06.10.2004

*Kallid
Anna ja Eduard Vidrik*

Palju õnne kuldpulmapäeval

*Soovivad: tütar Angela, väimees Urmas
lapselapsed Urmo, Urmet,
Argo ja Astrid*

Proviisor teatab

Oktoobrikuus on planeeritud Apteek1 apteekides, nende hulgas Puhja ja Ulila apteek soodustooted, mida saavad osta eakad ja ka teised soodsamate hindadega (näiteks Fastum geel, Calcigran tabletid, hõlmikpuu tabletid, Maureri palsam, Panangin dražeed jne.) Aitavad elustiili säilitada ja tervist hoida. Tulge tutvuma!

proviisor Liilia Nõmmik

Teade käsitööhuvilistele

Oktoobrikuul toimub Uula Huvikeskuses käsitööring 10. ja 24.okt. algusega kell 12.00. Kavas nii lapitehnika kui ka klaasimaal.
Airi Mahla, huvikeskuse juhataja

Puhja Maanaiste Seltsi teated

Jagame jälle tasuta riideid Puhja Seltsimaja saalis:

4. novembril kell 10.00 – 17.00

5. novembril kell 10.00 – 15.00

Riideid võib tuua 2. ja 3. novembril:

kell 10.00 - 13.00 seltsimaja kontoris

kell 17.00 – 19.00 kangastelgedele tuppa

Naisselts korraldab Puhja Seltsimajas

JÕULULAADA

11. – 12. detsembril

Kõik, kes soovivad, võivad oma käsitöö müügiks tuua.

Käsitöölised!

Viimane aeg käed kiirelt käima panna.

Täpsustus

Septembrikuu lehes ilmunud Erni Käos't, kui AS Sangla Turvas juhatajat, tutvustavas loos on sisse lipsanud mõned ebatäpsused:

...Juhataja Erni Käos kuulub omanike ringi alates 29. juulist 2004.a.

...Kvartsiivli tootmisega alustatakse septembri teisel poolel käesoleval aastal.... (ehk 01.10.04)

...Varutud on ca 60 000 tonni turvast. ...

Täpsem informatsioon turbabriketi hinna kohta telefonil 7303 688, tellimine 7451 239.

Vabandan
Toimetaja

PUHJA VALLA LEHT

Väljaandja PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS 61301

TARTUMAA TEL. 730 0641

TOIMETAJA GERLI RATAS TEL./FAKS 735 1268;

E-POST: GERLI.RATAS@MAIL.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050